

V I S S Z A K É R L E K ! . . .

P I C I - R E G É N Y

Kopeczky László

— Eredj, levél. Megírtalak. Eredj!

Péter könnyű futamokat játszott a levelesláda leffegő billentyűin, majd oldalbavágtta, mintha dobszóval zárná le a dallamot.

— Gyorsan határozz, gyorsan cselekedj! — magyarázta nekem, a produkció egyetlen nézőjének.

Köpni akartam, de egy bundás hölgy viharzott el előttem.

— Akár marhaságot is — mondtam köpés helyett.

— Hát idefigyeljünk, hé! Magát a levelet igenis lassan írtam.

— Lassan hát, mert a helyesírási hibákat böngészted. Istenkém, istenkém, egy perfekt rágalomnál a hogy elől nem maradhat el a vessző.

— Rágalom? Mit tudsz te, szegény fiú.

— Azt, hogy részeg vagy. Nem aludtál. Zongorán krampácsoltál egész éjjel. És levélre is tőlem kértél kölcsön. Az én töltőtollammal írtad.

— A fejem hideg volt és keserű, mint egy hajnali kávé, mit a bárban adnak.

— Fejed és zsebed üres volt. Telefröcskölted a papírt, és velem fizetteted a bélyeget.

— Olyan smucig vagy, hogy ha tőled kapna valaki levelet, azt hinné, hogy a kéményseprő írta. Nagy sötét lelked van. Én gyújtottam benne néha neont, s mindig picsogsz, ha benyújtom a villanyszámlát.

— Büszke, gőgös sarj. Behunyt szemmel turkálsz a pénztárcámban.

Pocakomra vágott.

— Látni sem akarlak többé!

— Talán búcsúlevelet is írsz? Na, nesze, itt a bélyegrevaló.

Ha el nem kapom a kezem, leköpi.

— Kufár! Pióca!

— Hiszténikus ripacs!

Összeugrottunk.

Az emberek olyan riadtan tágultak, hogy muszáj volt megállni, röhögni.

Péter megigazította a nyakkendőmet. A trafik felé intett fejével.

— Ugorj el bagóért. Most nyit. De vigyázz, mit veszél. Ha nem filteres, visszaviszed!

Engedelmesen baktattam el a sarokra.

Rágyújtottunk egy koraira. Egyszerre elsápadt.

Megpaskoltam az arcát.

— Rosszul vagy?

— Nyavalya. Most kapcsolok, hogy miféle levelet írtam. Ez azt jelenti hogy...

— ...fuccs!

Eltaposta a cigarettát, és idegesen körüljárta a postaládát.

— Nem fér be a kezem — mondta panaszosan.

— Hahahaha!...

— Mit röhögsz te vadelefánt?

— Hhi!... Micsoda oázis. Szelíd szamár is van benne. Iáz is.

Ráripakodtam:

— „Hideg fejfel szerkesztettem, tye-tye-tye... Adjátok vissza, brühü!”...

— Gyerünk be a kofihauszba — könyörgött.

— Még sepernek.

— Akkor ide a cukrászdába.

— Nem megyek. Sietek haza.

*

Bársonyos, puha, árnyékolt sarokban telepedtünk le.

— Most teleírom a panaszkönyvet. — Nagyot rikkantott. — Laura! Kérem a panaszkönyvet.

Tálcán hozták, egy pohár vízzel.

— Meggárgyultál — füstölögtem. — Nem adom a becsületes munkában megőszült tollamat.

— Ne félj. Nem írok bele olyat hogy: LÉGY VAN A KRÉMES-BEN... NEM SEPERNEK AZ ASZTAL ALATT: Panaszkodni akarok, nem pimaszkodni... Mert... TETSIK LÁTNI, MEGINT EGYEDÜL VAGYOK...

Dühödten róttá a sorokat.

Laura, a szóke kiszolgáló kisasszony riadtan tekingetett felénk.

Péter válla fölött beleolvastam a sorokba.

...Panaszodom azonkívül, hogy nem rendelhetek Juditnak törököt, édeset, magamnak külön cukorral keserűt. (A kockacukrot a kávé belötyintése előtt ropogtatom el. Nevezik ezt: előkeserítésnek. ...Panaszodom továbbá, hogy senki se változott, semmi se változott. Mindenki itt van, csak egy valaki nincs.

Ne várjuk.

Miért? Meghalt?

Ó, bárcsak meghalt volna.

Akkor lenne legalább egy édes halottam...

— Marhaság! — mordultam fel. — Szerencsére tolladból kifogyott a tinta.

— Laura! — üvöltött Péter. — Tintát!

Laura lélekszakadva hozta. Zavarában két kockacukorral.

*

Oldalba löktem.

— Viszik a leveledet.

Kint a cukrászda előtt szakszerű csattogás hallatszott a postaláda felől.

— Viszik...
 — A leveledet...
 — Igen, a... — megvillant a szeme. — ...Utána futhatnék...
 „Postás bácsi, a... levelemet!... Meggondoltam... Nagy baj lesz ha kézbesítik... Nem adja?... Hogyhogy nem adja!... Lesz oly kedves és azonnal ideadja!... Parancsolom... K... önyörgöm... Most aztán vége a türelemnek! Átvágom a torkát... Kreccs!... Bocsásson meg... Muszáj volt. Uhhh!... Mindjárt rosszul leszek a véres látványtól... Vöööö! A táskát!... Ide a táskát... Hol a levél?... J. Judit... Ez az! Ismét oldalba löktem.
 — Siess, hékám, a postás bácsi autóra száll, és hátul kipufog neked. Félrelökte a panaszkönyvet. Az üvegajtóhoz futott. Rávigyorgott a postásra. Az könnyedén szalutált. Péter arcáról leromlott a mosoly. Visszavánszorgott a panaszkönyvhöz. Erőtlenül firkantotta a sorok alá: FOLYT. KOV.

Feje öklére hanyatlott.
 — Győztem... — nyöszörögte.

— Tudod te, mióta készül ez a levél?
 — Ó, hogyne. Juditot még meg sem ismerted, már benned kóválygott. Ezzel a gondolattal születél: ÁROK PÉTERT BÁNTANI NEM SZABAD!
 — Nem szabad, persze, hogy nem szabad.
 — Helyben vagyunk. Alig vártad, hogy valaki bántsa.
 — Védekezhetnék, de most nem rólam van szó.
 — „De most nem rólam van szó”... Más is így védekezne.
 — Jó... Erzékeny vagyok.
 — Beteg.
 — Nono...
 — Bizonyítékom van. Sok.
 — Mondj egyet.
 — ...Apu, anyu megfélekezett a névnapodról: irány az idegenlégió!... A hálókocsi folyosójáról szedtek le.
 — Majd meghaltam egy tündér gitárért. Tudhatták volna: sokkal büszkébb vagyok, semhogy kunyeráljak. Kétszer is belebrumogtam a vacsora utáni csendbe... „Jaj de szép gitárt láttam... Jaj, de szép GITÁRT láttam a Melodikonban...” Gyerek voltam.
 — ...Ugyanez hosszú nadrágban... Árok Péter húszéves. Kijratkozik az egyetemről. Megsértette a prof.
 — Édesapám otthon, húsz év alatt egyszer sem mondta: fajankó.
 — A prof nem szerette, ha ugyanabból a könyvből idéznék, melyből ő is idéz.
 — Tovább.
 — Akár reggelig... Juditnak persze illett volna tudnia, hogy te nemcsak a világ bázongoristája vagy, hanem a második is.
 — S az is kevés. Én legyek neki a világ összes bázongoristája.
 — Tehát: Hiszek egy Árok Péterben...
 — Igen.
 — ...és nem hiszek a szóke Laurában.
 — Igen, azaz nem... — Lábomba rúgott az asztal alatt. — Kurva vagy. Exhumálunk?
 — Ühüm.
 — Ugyan. Laura jóval elébb volt... A szerelemtől, mint a krémestől elcsaptam a hasam. Nem rendeltem többet.

— Ez így jól hangzik.

— Laura okos lány.

— Persze, valakinek okosnak is kell lennie.

— Istenem, hány éves is voltam akkor?

— Na!

— Kíváncsi voltam. Kóstolgattam.

— A maradékot pedig visszaküldted.

Ingerülten kiáltotta.

— Ezt már százszor, meg ezerszer letárgyaltuk!

A fejek felénk fordultak csodálkozva.

Hátba vágott és barátságosan magyarázta a körülöttünk ülőknek:

— A barátom egy szemtelen alak.

És bekapta a két kockacukrot. Az előkeserítés kitűnően sikerült, mert nyomorúságos arccal nyögte:

— Múljon el ez az egész, de gyorsan!... mert rövidesen csak ordítva tudok válaszolni.

S megint villant az arca. Olyan gyorsan váltakoztak az érzések rajta, hogy képtelen voltam követni őket.

— Egészen pontosan tudom, mit fogok tenni. Elmegyek a postára és visszakérem a levelet... Gondolkodom rajta még. Még-még-még... Közben: időt nyerek.

Hónom alá nyúlt és felrántott.

— Ollé! Fellelegezhetünk! Micsoda megkönnyebbülés! Legszívesebben két puszt csattintának Laura szomorkás arcára... Fizess!

Kint türelmetlenül topogva várt.

— Mert kérlek, ha az a levél a kezemben van, nyugodtan gondolkodhatom. Ugyebár, akkor dobom fel, amikor nekem tetszik... Haha!

Rohanni kezdett.

Szuszogva captattam a sarkában.

— Nem lesz az olyan egyszerű, barátocskám... Ugye, máris megcsappant a bátorságod, hogy a nagy szürke épületet megláttad... Brrr! Ha megvág odabe a csapóajtó, azt sem tudod kinyögni: hoh-h-hh-oogy hívnak. Egy csomó hideg fej fogad. Egyikőjük sem kíváncsi rá, miért jöttél. Ha véges-végül egy a szájak közül, rozsdás lakat módjára, csikorogva megnyílik, azért teszi, hogy undok képedtől megszabaduljon, és egy másik színxhez utasít.

Valóban, úgy vánszorogtunk el az ELLENŐR feliratú ajtóhoz, mint-ha hátunkból számtalan nyílvég állana ki.

Nem volt benn. Várjunk.

Ültünk szárnyszegetten, mint két madár, kinek a Nagy Indulás reggelén nem csengetett a vekker.

— Meneküljünk — súgta Péter. S ugrottunk is azonnal, de az ajtóban komor szemüveges férfiúba ütköztünk.

Persze, közönséges levelet nem adnak vissza. Ha ajánlott, vagy expressz lenne, a vénnyel igazolhatná Péter.

Dehát, ki ír így: J. JUDIT... GYÜLÖLLEK AJÁNLVÁ?

Távozóban, a salter mögött postás bácsinkat fedeztük fel. Nagy táskája tartalmát az asztalra öntötte. A levél tehát elmegy. Nagy pecsétet vágnak rá. Csak úgy nyekken belé. Aztán: be a zsákba.

Péter az üvegre nyomta orrát. Morgását csak én hallottam.

— ... Hé, halló! Óvatosabban bánjanak vele... Törékeny... És ne forgassák össze. Felkeverik benne az érzéseket...

Elhúztam karjánál fogva. Lelőkdöstem a lépcsőn.

Ki sem értünk, nagyot rikkantott:

— Jjjúhújj!, de jó, hogy nem adták vissza!... Kezdhethném előlről az egészet.

— Na ugye.

— Na igen. De...

Gyanakodva sandítottam rá, és csakhamar valósággá vált a legsötétebb sejtésem.

— ...De valami pokoli remek dolog jutott eszembe. Klári odafönn dolgozik a távirdában. Ha megkérem, odasuttyan, és szemrebbenés nélkül kilopja a zsákból a levelet. Megteszi nekem, ha fejét vennék is érte.

— És másszuk megint a lépcsőket!

— Te itt megvárhatsz a legalsó foknál. Ülve. Csak be ne zsírozd a lépcsőt.

Utánavágtam az újságot. Röhögése visszhangzott a lépcsőházban.

Lefújtam a lépcső porát és nyögve, az újságlapokat magam alá terítve elfészkeltem. Karom átdugtam a korlát rúdjai között, s a karcsú fémcsíkokon bensőséges ábrázattal hárfázni kezdtem. Alig néhány dalocska után közönség is akadt.

Péter.

— Na.

Úgy tett, mintha semmi sem érdekelné, csak a játékomban.

— Nem akarta?

Nem billent nemet a feje.

— Vagy, elvitték már a zsákot?

— Ő. V.

— Mi az hogy: Ő. V.?

— Őrdögöd van.

— Chö...

— Mi az, hogy: chö?

— Az, hogy a postakocsi benyelte a leveles zsákot. Mindjárt ráhátrál a mozdony és akkor... Szent Menetrend Irgalmazz Minékünk!

Záró akkordjaimat meg se hallgatta. Tüdőbajosán összegörnyedve suttyogott ki, s mély belenyugvással vette tudomásul, hogy a csapóajtó másodszer is hátba vágta.

— És most hová?

— Mi az, hogy hová? Vissza a valóságba. Bukórepülés a földre.

Mentünk némán. Egyszerre csak sántikálni kezdett.

— Mi van veled?

— Eszembe jutott, hogy magasról zuhantam és jól megütöttem magam. Bal lábra sántítok. Bal oldalon van a szív. — Megállt. — Mesélj nekem — Juditról!

Azt hittem, menten sántítok én is, oly váratlanul csapott meg a kérdés.

— Adj fekete szemüveget. Nem tudom így a szikrázó napsütésben magam elé képzelni.

Úgy kínált három bőrtokból, mint mások szivarral. Mindig volt nála egy egész garnitúra. Kiemeltem a legsötétebbet. Feltettem.

— Hú! Látom!

Megálltam, és feszülten hallgatóztam, hogy még muzsikát is hallok a képhez.

Oldalba lökött.

— Na!

— Semmi különös. Fekete kesztyű van rajta. Egy jampival érkezett. Leülnek a szomszédos asztalhoz.

Péter megszorította a karom.

— Nem igaz, Nem így látod!

— Sz-sz!... Csúnyának nem mondható...

Még jobban szorította a karom. A kezem kékült.

— Úúúú!... Szikrázó vörös haja... Zöld a szeme, mint a televízió ekránjáé...

— Uhh! Te hülye! — Eleresztette a karom.

— Ne haragudj, öregem, én nem költő vagyok, hanem baromfi-tenyésztő.

A fekete szemüveg alatt is behunytam a szemem, úgy folytattam.

— A jampinak rögtön odacsúsztatott az asztal alatt egy barna bankót.

— Jó, elég!

— A jampi erre elkezdett rendelni. Zabált, vedelt. Indult egy zöld bankó is az asztal alatt.

— Hallottad, mit mondtam?! Elég!

— A jampi gőzölgött a piátul, mint egy trágyadomb. Judit konyakjából két szelet se hiányzott. A zongoránál fekete szemüveges alak nyalalygott:

... „bon giorno Tristezza”...

Madame Tristezza magához intette a pincért, és megkérdezte, mit iszik a fekete szemüveges fiú a zongoránál.

— Kuss!

— A fekete szemüveges fiú lakkszagú bort ivott citrommal, és meghajolt a szikrázóan vörös (ezt már mondtam) hajú madame felé... Nini! a vasúton vagyunk. Az ördögbe is... Öntudatlanul ide lyukadtunk ki.

— Igen... „Öntudatlanul”... Gyerünk ki a peronra. Búcsúztassuk a postakocsit.

— Nem, nem. Elég volt a lógásból... A tyúkjaim!

Kezet ráztunk.

Hiszen peronjegyre sincs pénze!

Visszaloholtam.

A matt kapu-üvegen kis kapart lik volt, azon lestem ki.

Belógott peronjegy nélkül.

Belógok én is!

A postakocsinál ácsorgott, összekulcsolt kézzel, mintha ravatal előtt állna.

— Na, mért jöttél vissza? — mondotta végre, mikor megszólalt.

— Gondoltam... nincs pénzed peronjegyre...

Megvető mosollyal mért végig.

— Mit képzelsz, jó ember, ha a te ócska bugyellárisod nem csörög, én már meghaltam? Árok Péter ott is megél, ahol mások számárkóro kosztot se találnak maguknak.

— Jó, de azt hittem...

— Hát tévedtél. Szerbusz.

Közelebb léptem.

— Csak nem akarsz valami marhaságot...?

— Nem tudom. Eredj.

Gyorsvonat közeledett a második vágányon.

Rámkiáltott.

— Nem érted? Egyedül akarok maradni!

Még közelebb léptem, csökönyösen lehajtott fővel, mintha a számárkóromat keresném a sínek között.

Homlokára csapott.

— Te hülye, azt hiszed, hogy öngyilkosságot akarok elkövetni? — ordította a dübörgésbe.

— Azt! — üvöltöttem vissza.

A vonat elrobogott mögöttünk.

— Nem is rossz ötlet — mondta csendesen. — Valószínűleg nem bírom elviselni az életet nélküle.

— Helyes — mondtam. — Kisétálunk Palicsra és beleugrunk. — Húzni kezdtem.

Elrántotta a karját.

— A Palicsba nem lehet. Szent víz. Egy éjszaka... meztelenül fürdöttünk benne.

— És?

A postakocsi felé bökött fejével.

— Mit gondolsz, előfordult már, hogy valaki innen a kocsiból visszakerje a levelet?

— Nem hiszem, de félek, hogy elő fog fordulni.

Legyintett.

— Ne félj... Eszem ágában sincs. Szilárd vagyok, mint a szikla.

— Gyere haza.

— Ne menje te se.

— Beállunk váltókezelőnek?

— Beülünk a restibe.

— Rendeljek kocsonyát?

Összehúzta magát.

— Így reszketek belül.

Grogot hozattam. Nem akarta elfújni a lángot.

— Olyan szép, mint egy táborútűz a havas hegytetőn. Énekelhetnékem támadt.

— Ne!

A második grog után kibuggyánt belőlem:

— Meztelenül fürödtetek a tóban... Azt mondtad; úgy szereted, mint nagymama a kökeresztet az ócskapiacon: virág és puzsi.

— Na igen.

Ideges lettem.

— Mi az, hogy igen!

— Annyira volt tőlem, mint a toronyablak... Csak annyit tudtam, hogy ott van... Izzadtam a vízben. Megígértem, hogy egy lépést se teszek Kelet felé... Később feljött a hold, de mi már addigra felöltöztünk.

Üklömmel megdörgöltem az orrom, mint egy bosszús medve, akit fenéken lőttek.

— Mi bajod? — kérdezte sértődötten.

— Semmi.

— ... Szempillája vizes volt, mintha sírt volna. A haja...

— Untatsz vele!

— A fenyvesbe vezető sétány bazilika belseje. Két fasor osztja jobb-, bal- és közép-hajóra. Ültünk a bal-hajóban.

— Uram irtalmazz!

— Gyónt... Az a fiú, akit te jampinak nevezel, igen szerencsétlen fiú. Csalódott az egész világban. Alapjában véve romlatlan, naiv. Rossz nők társaságába került. Mindig egy tiszta nő után vágyott... (Nevezd ezentúl Lothárnak...)... Judit nem szereti, csak sajnálja. Anyás ösztöne gyengédséget sugalmaz.

— Ezt mondta?
 — Nem. Ezt én mondom.
 — És most hallgasd meg, mit mondok én.
 — Nem. Ne... Nem fejeztem még be... Beletemetkeztem buja hajkoronájába... — Panaszosan nyögte. — Nem hagytad, hogy megmondjam, milyen volt színe, ott az ezer fény éjszakájában.

— Na? ...
 — Háát... — kezével határozatlan mozdulatot tett. — ... Aztán megcsókoltam.

Nem lehetett nagyon megelégedve arckifejezésemmel. Bosszúsan dűnnyögte.

— Pocakos vén szatír vagy. Nálad minden ott kezdődik, ahol másnál végződik. Vettél már virágot nőnek?

— Vettem virágüzletet. Meg is keresett egy férjrevalót benne.

Péter teli szájjal röhögött.

— Talpra magyar. Eridj haza... De nem féltelek. „Kisasszony, üzlet az üzlet. Tegyük össze, amink van.”...

— Fenét. Ujjam hegyével sem érintettem. Verseket írtam hozzá.

— Nem igaz!

Bukszám legbelsejéből rongyos papírt húztam elő.

Homlokráncolva böngészte.

— Ismerős. Már láttam valahol.

— Lehet. Lauránál... vagy Juditnál. Sokszorosítom.

Leesett az álla.

— Az ember — mondtam vigyorogva — kinyitja a száját. Vagy kap rá, vagy bele!

Hallgatott.

— Nem mondtam volna meg, de már nem tudtam tovább hallgatni a templomjelenetet.

Fel se nézett. Hidegen mondta.

— Holnapra számold össze, mennyivel tartozom. Majd megküldöm postán, hogy találkoznunk se kelljen.

Jól van — válaszoltam nyugodtan. — Ha az aprót nem számoljuk, csak a nagy tételeket, kétszázötvenezer.

Bamba, szinte sírós képet vágott.

— Tényleg?

Megsajnáltam.

— Judit azt mondta, utálja a link verseket.

Arany napfény öntötte el arcát. Még ő akart vigasztalni.

— Kár, pedig egész tűrhető vers. És, hogy is mondjam, olyan fánkra emlékeztető, rokonszenves képed van.

A sarokban porosodó hangszóró megreocsent:

„Beszállás a belgrádi gyorsra. A szerelvény a harmadik vágányon áll. Indul hét óra nagyvenötök... Ismétlem...”

— Segíts! Találj ki valamit! — ragadta meg a kabátom.

Visszanyomtam a székbe.

— Nem tudok segíteni, mert nem tudom, akarod-e a levelet, vagy sem.

— Akarom!

Felálltam.

— Nem akarom! — kiáltotta.

Úgy, állva szónokolni kezdtem:

— Helyes. Értem a világos beszédet. Több szóra nincs is szükség. Most felállunk szépen. A levelet még el lehet csípni, mielőtt kikézbésítenék. Ez esetben a pénztárhoz megyünk és váltok neked jegyet Újvidékre. De, ha — s úgy látom a világoasság szikrája gyulladozik benned — mindnyá-

junkat meg akarsz kímélni végre, az egyetlen járható utat választod, akkor csendesen megindulunk haza. Indulás!

Felállt és csendesen megindultunk a pénztár felé.

— Magadnak is váltsj jegyet — könyörgött vékonyan, mint egy beteg kismacska.

Tüzet okádtam:

— Hát idefigyelj. Mindent lehet. Kicsalni a pénzemet. Leütni Laurát a kezemről. Degenerált tyúkszaros hájpalinak nevezni szemembe és a hátam megett, de futóbolondot nem engedek csinálni magamból, ha te egy...

— ... hülye vagyok, ökor vagyok — vágott gyorsan a szavamba. — Két jegyet válts!

— Egy, egy...

— ...ripacs, hímringyó, — hettőt!

Összeszorítottam a fogamat, csak úgy csikorgott. Reszketés nélkül inttem nemet.

Könnycsepp futott végig arcán.

Futottunk a mozgó szerelvény után. Ott úszott a lépcső előttem, s nem tudtam elszánni magam, hogy felrakjam rá a lábam. Félttem, hogy azt az egyet elviszi a vonat. A másik pedig, s a testem egyebe ittmarad. Végre határozni kellett, mert a sebesség egyre nőtt.

Péter nagyot taszított rajtam.

Mulatságos volt, hogy az üres vonat utolsó kocsijának lépcsőjén, hárman is gyömöszölődünk. Leghangosabb a kalauz volt a legalsó lépcsőn. Fáradtan zuhantam az ülésre.

— Egy szót se! — sepertem el galléromról Péter kezét. Saroknak fordultam vidáman kérdező tekintete előtt. — Sokkal gyengébbnek érzem magam, semmint, hogy válaszolni tudjak hülye kérdésekre.

Péter a beködösödött ablakra szívet rajzolt átdöfött fakanállal.

— Elalvás előtt majd mesélek neked.

Szemem ijedten nyílt ki.

— Ne... n... e... Rémeget álmodom attól... Azt, hogy a park mellékoltáránál csókolóztok és a jampi, bocsánat, Lothár, perselyezni jön és elfújja a gyertyákat.

— Adj egy cigarettát.

— Nincs.

Bízó arccal kutatott bele a zsebembe, de csakhamar elkedvetlenedett.

— Azt hiszem, cukorspárga agytekervényeidet ideje volna már felszerélni automata berregővel. Hogy lehet bivalymódra útnak indulni bagó nélkül?!

Csipkezszebkendője mögül fogpiszkálót kapott elő. Ráharapott, majd a szájasarkában illegette.

— Voltam veled igazi templomban is.

— Igazán? — kérdeztem olyan közömbösen, hogy a félék is csikorgni kezdtek.

— Pontosabban, nem veled, hanem utána mentem. Vasárnap volt. Reggel tíz óra. Egész éjjel püföltem a zongorát. Be is szedelődzködtem egy kicsit. Ragadt le a szemem. Megyek az utcán. Ismerős cipő. Ismerős lábak. Alszol?

— Igen.

— Kopp-kopp, kipp-kipp... Vajon hová mehet? Megyek a nagy ködben utána... Nem igazi köd volt, csak az álom függönyözte el agyam. Minden sarkon felébredtem, mikor le kellett lépni, és a túloldalon is, mikor fel kellett lépni a járdára. Aztán, úgy látszik, hosszú zökkenőmentes

szakasz következett, amit átaludtam, mert mikor felnyílt a szemem, nem láttam őt sehol. Ott forgolódtam a templom előtt egy darabig. Két tapogató kört köröztem le, mint egy eltévedt pille, míg végre besodrótam a csapóajtón. Ott állt a szenteltvízes medencéné! A haja vörösén szikrázott -- (csitt! te is így mondanád)... Menten lecsukódott a szemem. Halk orgonazene szivárgott. Hogy sűrűbb legyen a köd köröttem, szagos füsttel belefüstöltek álmaimba. Aztán egyszerre éles csengetés hasított az ikrás levegőbe. Megráztam a fejem, mint egy álmos oroszlán kinek füle körül dongó köröz. És megint. És megint. „Csing-csiling-crrrr!” — Vegye már fel valaki azt a kagylót — suttogtam erőtlenül — ... hátha engem keresnek.

— Ne sepegj, egy szót se értek.

— Azt hittem, alszol.

Hallgattunk.

Hosszabb zötykölődés után megkérdeztem:

— Na, vége a misének?

Kettéharapta a fogpiszkálót. Egyik felét elhajtotta. — Ez mehet. Elszívtam. — Nyújtózkodott. — ... Másnap két nyekergés közti szünetben odaultem az asztalához. „Mi az, reggel templomba járunk, este bárba?” — Megremegett. Aztán amilyen gyorsan csak lehetett felelte: „Imádkoztam magáért, signor Tristezza!” (Vörös haja szikrázott, jaj!)... Még le sem ért szívemig az öröm, máris hozzáfűzte: „Képzelve, Lothár nem tud elszámolni a rádiószámlák ellenértékével a főiskolás szövetkezetnek.”

— Még jó, hogy nem veled történt ilyesmi. Mehetett volna apácának. Szóval érted imádkozott. És mennyi pénzt adtál, hogy Lothár erkölcse ismét a régi fényében tündököljön?

Péter ajkába harapott.

— Huszonkettőt... Ne felejsük el, hogy én ajánltam fel.

— Nem. Nem felejtjük el.

Lenézett bélelt puhatalpú cipőmre, hogy belérúgjon-e azon a tájon, ahol a bokámat sejtette. Ehelyett végignyúztózott az ülésen, hosszában. Karját feje alá kerekítette, és nyitott szemmel dörmögte.

— Gyönyörű napok következtek.

— Emlékszem. Rengeteget énekeltél ráadásnak. A kávéház igazgatója rezgett is nagyon, hogy levágod fizetésemelésért.

— Le is vágtam — mondta halkán. Szeme lecsukódott.

— Hogy lehet az, hogy lehet az, hogy lehet az, hogy mégis egyre több pénzt kacs martál el tőlem abban az időben?

— Nem válaszolt. Föléje hajoltam zajtalanul. Elaludt.

Hirtelen felült.

— Hol vagyok? — kérdezte ijedten.

— Egy elliptikus rendszer Föld nevű planétáján, mely elliptikus rendszer fókuszában maga a Nap ragyog.

— Valami közelebbit, ha lehetne.

— Kishegyest elhagytuk.

— Ne őrzíts meg. Semmit se értek. Hol?

— Vonaton.

Hosszút sóhajtott, akkorát, mint egy vonatfütty.

— Jjjjja!

Megint megvakaródzott cigarettáért, összes zsebeit útbajtva.

— Hm. Vonatra szálltunk, hogy elcsípjünk egy lelkem legmélyéről fakadt levelet... Örültség. Vedd a kabátod. Verbásson kiszállunk.

— Nézd... — Alig tudtam szólni, úgy kiszáradt a torkom a hirtelen indulattól. — Nem is kell Verbászig várni. Meghúszom a vészféket. Jöjjön, aminek jönni kell: A MENTŐK KOCSIJA!... A bolondokháza legrácso-sabb monocellája! Rendben van — vágtam el mozdulási kísérletét —, ha nem mész bele te, megyek én! — És csakugyan nyúltam a vészfék után.

Hagyta, hogy dühöngjek, ugráljak. Megvárta pimaszul, míg lecsillapodom. Tehetetlenül hanyatlott le kezem.

Megvonta a vállát.

— Kiment a piagöz a fejemből, mit mondjak.

Lekaptam a kalapom a fogasról és odavágtam.

— De az úristenit! Megdöglesz érte, engem meg nyavalytörőssé teszel.

— Nem, fiacskám. Nincs többé cinemaszkop álom, csak keskeny fekete-fehér valóság.

— Berágta a véredbe magát, mint a tömény alkohol.

— Fenéket. Egészen pompás megterhelés nélkül túráztatni a szívemet.

Rrrróúú, rrrróúú, rrrróúú!...

Értelmetlenül bámultam rá. Tán még tátott szájjal is.

— No csak csüccs le — mondta mosolyogva. — Egy kis népegyetemi előadást fogsz hallani arról: HOGYAN MEGYÜNK HÁZA, HA NINCS OTTHONUNK.

Hallgattunk.

Karcsú zöldülő táblák forogtak el ablakunk tengelye körül.

— Úgy hordtam neki a pénzt, mint a jó paraszt a trágyát. Kocsival.

Nekem is keserű nyál szaladt a torkomra.

— Nézd. Tudnivaló dolog, hogy egy nő üzemeltetése sok-sok-sok pénzbe kerül.

— És megint csak azt mondhatom: Egy frászt! Mindig ugyanabban (de azért kíméletlenül tiszta és gyűretlen holmiban) láttam. Kérdem én: mi került itt mibe?

— Máskor, ha nőnek pénzt adsz, költségszámlát kérj, és ellenőrizd le a beszorzásokat. Nem mindegy, hogy mire költötte?

— De mindegy. Csakhogy nem költötte, hanem odaadta a jam... no nézd csak rámragasztottad ezt a hülye elnevezést. Igen-igen. Odaadta Lothárnak.

— Létezik, hogy ne tudtad volna?!

— Létezik. Itt jöttem rá Kishegyes és Verbász között.

— Barátom, te nagy részét átaludtad a dolgoknak.

Befogta a fülét.

— Nem hallgatlak meg. Nem hihetek neked. Te kilóra veszed a női húst.

— Mimóza, mimóza... — csóváltam a fejem. Laura pénzét hordtad oly ernyedetlen szorgalommal.

Ártatlanul nézett rám. Csakugyan ártatlanul.

— Stimmel. S akkor mi van?

Fanyar grimaszt vágtam.

— Semmi... Laura az üzlet kasszájából vette ki a pénzt. (Nincs nagybátyja Kanadában, te hólyag!)... Majdnem igazi bűnös ment börtönbe az ártatlan Lothár (figyeled, már habozás nélkül 'kópöm a nevét?') helyett, mert Lothár valóban romlatlan erkölcsű. Pénzt nem vesz el csak elfogad. Nagy különbség.

— És Laura? Hogy úszta meg?

— Csodálom, hogy érdekel.

Hallgatott. Lakkcipője szeplős orrát bámulta.

Hanyagul, de feszülten vigyázva hangom színére, mondtam.

— Egy volt barátom visszarakta a kasszába a hiányzó pénzt.

Nem volt bátorsága felnézni.

— Értem.

— Irigyellek érte, hogy érted, mert én... — s itt nem tudtam visszatartani a keserű dühöt. Kifröccsent belőlem. Patakozott, zuhogott... — Nem, nem barátcskám, nehogy azt hidd, hogy nem tudom elviselni, hogy mögötted második legyek. Hogy az én pénzem — a Laura pénze — a te pénzed legyen, pontosabban Judité, még pontosabban azé a jampecé, (jampec! jampec! jampec!) De az a... Lothár unta már az eszterláncot. Egyenesen Laurához ment pénzért. És kapott!

— Szegény Judit.

Torkomra forrt a szóáradat.

— Mit beszélsz?

— Azt hitte... — Ebben a pillanatban a kocsifolyosóján ismerős figura suhant el. Péter felugrott és utánarohant. Csakhamar vigyorgó ábrázattal és egy cigarettával tért vissza.

— Nem akarta ideadni. Azt mondta, az utolsó.

Kettészakította. Tenyerén méricskélte, majd a hosszabbikat átnyújtotta nekem.

Elérzékenyültem.

— Amazt add.

— Pofa be!

Ráfüstöltünk. Két teljes félcigarettánk volt. Jjuhujjj!!

Kinézttem az ablakon. Sűrűsödni kezdett a táj. Felálltam. Kiporoltam a kabátom. Megráztam a bóbiskoló Pétert.

— Hé!

— Na mi az már megint.

— Verbász.

— Na és?

— Hogyhogy na és?!

— Meddig szól a jegyünk?

— Újvidékig.

— Nahát.

És megint hunyta le a szemét. Halkan mozgott a szája.

— De te ha vissza akarsz fordulni, nem tartóztatlak. A te életednek van célja. Tyúkjaid vannak. Szép színes tollúak, habfehérek... Kezedből csipegetik a cirommagot. Ha meg is csálnak a szomszéd kakassal...

Mosolyogtam.

— Dögöljön meg mind a háromezer... Nincs egy vasad sem... Kabátot se hoztál... Egy címed van csak, ahol nem várnak. Szálljunk le.

Megrázta a fejét.

— Ha egy fél cigarettá boldoggá tett, akkor egy fél Judit...

— Fél Judit?... barátcskám... elszámoltad magad.

— Hát akkor egy tized, egy század, a tört ezredrésze.

— Törtet törttel úgy adunk össze, hogy kikeressük a közös nevezőt.

Hol van itt köztetek a közös nevező?

— Hogyne volna, ha van... Pénzt Lothárnak én is adtam.

— Ha-ha-ha-ha...!

— Ne neved, visszaadta.

— Ha-ha-ha-ha! Egy volt barátodtól kapta, hogy visszaadhassa, azt nevetem.

— Tőled kért pénzt?

— Igen, s hogy nem kapott, Juditot uszította rám... Juditnak, mint mondtam és mondtad, szikrázó vörös haja volt...

— Tőled is kért pénzt... — motyogta maga elé Péter megbabonázva.
 — Tőlem is?! — Haha! Aranyos statisztáim, szerencsétlen kócbabák: Laura, Péter, Judit... Hát értsd meg végre. Az egész játéknak egyetlen és igazi értelme csak az volt, hogy nekem pénzem volt, Lothárnak viszont nem volt. Lothárnak női voltak, nekem nem volt senkim. Lothár mindenáron meg akarta szerezni pénzemet, én meg Laurát és (bocsáss meg) Juditot.

— Úgy beszélsz, mint egy dögnyúzó.

— Jól esik.

— Nem sajnálsz senkit és semmit.

— Örült vagy. Harmadszor próbálom kimondani, hogy volt barátod vagyok, s mégsem tudok leszállni a vonatról... Menni hagyni. Hadd labdázzanak veled. Hadd törjenek össze. — Elmosolyodtam. — Kétszer is utamba botlottál. Elsöpörhettek volna. Tűzzel-vassal égethettek volna ki a tájból... Szántam botladozásaidat. Akármekkora lóellenzőnyi fekete szemüveg mögé rejtőzködtél, csak úgy sugárzott belőled a szerelem és a szenvedés... Kétszer is gyufát hajítottak abba a fura benzinkeverékbe, amit te lelkednek nevezel... Laura nem tudott mást nyújtani tejfehér tudatlanságánál... Judit...

Péter mind picibbre húzta össze magát. Óvodás tekintete szememre fagyott, szája öntudatlanul mozgott szavaim ritmusára.

— ... Judit nem nyújtott semmit. Ezért utazunk most...

A vonat lassított, aztán felzokogó fékekkel megállt.

Verbáson cigarettát vettünk, szódát ittunk, de tanakodás nélkül viszasziasiettünk a vonatra.

— Van egy törpe kakas a nagy családban — fújtam a füsttel a szókat. —, semmi hasznom belőle. Gyönyörű törékeny jószág. S milyen gögös! Ne vess neki szemet, mikor a többieknek, mert nem eszi meg. A téglaut közepe-n áll, ha nem léped át, hanem félre akarod lökni, utánacsíp a lábadnak. Szereztem neki magafajta törpe tyúkot. Hát rá se néz. Csak azért is a nagy tyúkokat hajkurássza. Csakhogy azok nem futnak el.

Péter felhorkant.

— Példabeszéd?

— Ahogy akarod. Nem annak szántam.

Hátradőlt.

— Múltkor, éjjel után, feltápáskodik a sarokasztal mellől egy vak ember, odatapogat az emelvényhez, és elkezd vezényelni a zenekart.

— És ez mi?

— Semmi! Megyek pössenteni.

Csakhamar bosszúsan tért vissza. — [Foglalt. — Leült. Hosszan bámult maga elé. Majd, mint az egyetemi tanár, két mutatóját is bevette magyarázni kezdett:

— „A” és „B”, mondd, egymással szemben áll. „A”-nak egy vasa sincs, „B”-nek tojnak a tyúkjai. „A” megpróbál legrövidebb úton „B” pénzéhez jutni. Előbb a „K₁” majd a „K₂”-n keresztül, közbeiktatva természetesen a kis „r₁”-et. (Mikor Eregvet mondd természetesen magamra gondolok.) ... Namármost. „B” kajánul fiavelel, hogy kering a pénze Ká-egy-től-Eregyig-Eregytől-Kákettőtől-Kábettőtől-„A”-ig... STOP! — mondja. STOP! És mi történik? Elszárad a pénzforrás. Judit váratlanul bevallja, hogy szeret. A pénz tovább apad. Laura leáll. Lothár öngyilkosságot kísérel meg.

— Ki látta a sebeket? — A csodálatos bejelentést, annyira sem tartom figyelemre méltónak, hogy felnyissam a szemem.

— Parationt ivott. Judit látta.
Most már kinyitom egyik szemem, hogy lássam, vajon komolyan mondja?

— Tudod te, mi az a paration?

— Valami hajfestőszer.

— Igen... Folytasd.

— Juditot lelkiismeret-furdalás gyötörte. Olyan volt, mint a gitár. Egymásután pattantak el rajta a húrok... Bútorozott szobában lakom. Eladtam a rekamiét. Személyesen vittem el a pénzt, mert Judit nem akart találkozni velem. Nem tudom, mi történt volna, ha becsületesen vissza nem adja a pénzt és nem tudom visszaváltani a...

— Min aludtál közben?

— Nappal a cukrászdában Lauránál, két erős előkeserített kávé között... S mindez miért? Mert a vak karmester elkezdett dirigálni.

— Te azt hiszed, rózsaszín tollú fióka, hogy a törést-szakadást szándékosan idéztem elő?

— Hanem?!

Tehetetlenül tártam szét karjaimat:

— Nem tojtak a tyúkok!

•

— De mondd csak, mikor édes-együtt voltatok Judittal, mindig Lothárról beszéltetek...?

— ... Mindig...

Hunyorogva bámultunk ki az ablakon.

•

Péter a zsebéből füzetecskét vett elő.

— Hallgass csak ide, felírtam mind a jó mondásokat a szerelemről, melyekbe az utóbbi két hónap alatt belebotlottam.

— Na még csak ez hiányzott.

— Olyan is van benne, amit te mondtál. Éppen ez:

A SZERELEMBEN NEM AZ A VAK, AKI SZEMTELEN.

— Ez rád vall. — Tovább lapozott.

A SZERELEM KÁLYHA. AKI SZALMAVAL TÜZEL SÜRÜN NYITOGATJA AZ AJTÓT.

SZERETNI ANNYI, MINT MARADÉK NÉLKÜL HINNI A MARADÉKBAN.

— Ezt is olyan teféle mondhatta.

SZERETEK, TEHÁT NEM SZERETEM MAGAMAT.

IFJÚ JÖTT HOZZAM.

— MI SZÜKSÉGES AHHOZ, HOGY EGY NŐT MEGHÓDÍTSAK?

— EGY NŐ.

— SZERETLEK, AMÍG ÉLEK — MONDOTTA AZ ÖNGYILKOS.

— SZERETSZ?

— SZERETLEK.

— MONDD MÉG EGYSZER.

— MÉG EGYSZER.

NEM AZ A BŰNÖS, AKI CSAL, SEM AZ, AKIVEL CSALNAK.
HANEM AZ, AKI CSALHATATLANNAK HISZI MAGÁT.

PANASZKODOTT EGY GYŐLEKONY FÉRFI:

HOGYAN LÁNGOLJAK, MIKOR RÁM SE TESZ SENKI.

A KÜLTŐ:

A SZERELEM MEGOLT, A KOZONY FELTÁMASZTOTT.
SÍRHATNÉKOM VAN, HOGY MÉG SÍRNOM SINCS MIN.

— IDEFIGYELJ! AZONNAL SZERESS! MARIS JÓCSKAN
KÉSTÉL.

— SOHA! LUXUSVONAT VAGYOK, TE MEG OLYAN SZE-
MÉLY, AKI TEHERNEK LÁTSZIK.

Becsapta a füzet fedelét.

— Folytasd.

— Mind ilyen.

— Péter... Nem véletlen, hogy legforróbb fejjel mind ilyen ne-
gatív tanulságokat csipegetté össze. Tudat alatt megérezted azt, amit fenn-
hangon még most sem mersz kimondani... — Megérintettem a vállát. —
Leszállunk ahogy lehet, és csendesen hazamegyünk.

Némán megrázta a fejét.

Kétségbeesve kiáltottam:

— Még most sem, mikor a dolgok kristálytisztán állanak előtted?

Lassan szűrte a szókat.

— A dolgok lényegén az égvilágon semmit sem változtat az, ha végre
megértjük őket.

— Húha, de belejöttél az aforizmákba!

•

— Nyúlj csak a felöltöm belső zsebébe.

Megrázta a fejét.

— No mi az? Szégyenlős lettél?

Legyintett.

— Találkoztam vele az imént, mikor a cigarettát kerestem.

— Kivel?

— A lapos flaskóval. — Összerázkódott. — Undorodom az egész
világtól.

En is összerázkódtam. Fázom. Mozdulj no!

Duzzogva ráncigálta elő a karcsú üveget. Tölteni akart a kupakjába.

— Hagyd. Nem patakot akarok. — Óceánt!

Mozdulatlan „O” volt a szám, a konyak puhán folyt, gégém méltóság-
teljesen csúszott fel-vissza...

— Adj!

Kinyitottam a szemem, de nem csuktam be a szám.

— Egy cseppet a nyelvem hegyére!

Odaadtam. Egy korttyal kiöblítette a száját. Az üveget az ablak-
párkányra tette.

Néztük, eldől-e.

•

— Legalább tántorogna — motyogta Péter.

Megsimogattam az üveget.

— Most tántorogjon, mikor alig van benne szesz? Lehelj rám, édes...

Péter elrántotta a kezemet.

— Ne igyál többet!

— Magamét iszom!

Elhallgatott.

Elszégyelltem magam.

— Közönséges zsíros hencsegő vagyok. Péter, öreg fiú, ne hallgass ide.

— Sohase láttalak részegen.

Felnevettem.

— Én téged, Péter, annál többet... Vittelek, vittelek fel a rozoga lépcsőn, raktalak, raktalak ágyba télikabátban... Pedig én egyszerre megiszom háromnapi adagodat. Mindig iszok. Mindenhol. Ágyban, vízben, moziban, az orvosi rendelőben... Enyhén szólva, az emberek nem szeretnek... na pszt! Most nem vagyok kíváncsi dajkamesékre! Hájjas csirkefogónak neveznek... Tyúkszerész úr!... Haha, nagyon jó!... És én... én nem szerzem meg nekik azt a kedves mulatságot, hogy a lábuk előtt fetrengjenek a pocsolójában, de...

— De?

— Semmi.

— ... Rossz egyedül.

— Rossz... — Felkaptam a fejem. — Mi az, panaszkodtatni akarsz?

— Pedig az emberek csak úgy tudnak szeretni, ha nyakadon tarthatják bakancsos lábuk. Te például mért ragaszkodsz hozzám, mikor a gerincemet bodzabélnék tartod?

— Nem fontos, hogy miért... Fiatalabb testvérem vagy, mondjuk... Olyan sok a fal, és csak ez az egy fejed van.

— Köszönöm. Eredj a pokolba, d a d a!

Mosolyogtam.

Felugrott.

— Nemcsak azok gyűlölnék, akik nem szeretnek. Én is! Érted! Én is!

— Stimmel.

Kikapta az üveget a kezemből és lecsapta a párkányra.

— Most nem iszunk, hanem ide figyelünk! Az én ügyembe ezentúl kuss!

— Ne ordíts!

Nyúltam az üveg után.

Félreverte a kezem.

— Tudod te, milyen tiszta szerelembe másztál bele mocskos praclidal?!... Hátrazuhan az ülésen, és behunyta a szemét.

Kezemen szorongattam a flakót, de most csak az illata borzongatott.

— Hölgyeim és uraim, hölgyeim és uraim... — kántáltam —, íme az önök szemei előtt GYÖNYÖRŰ SZERELEM játszódik le... Az asztalomtól egy sóhajtásnyira, lehunyt szemű pár táncol...

Péter behorgolt a szavaimba egy más színű szálát.

— Az asztalnál, mélyen tisztelt közönség. Shylock és Lothár, a könnyű fiú...

— Judit — kérdezte fekete szemüvege mögött láthatatlanul örökké izzó fiú —, mit jelent magának ez a Lothár?... — Judit elmosolyodott. Hűvös ujjáival (U-5) végigsimított a fiú forró nyakán...

— URAM — próbálkozott Péter Lothár baritonjának idevarázsolásával. — VAN EGY ÜGY... MAGÁT ÉRDEKLI. KERESNI LEHET RAJTA. — VASTAGON A SZEMÉBE RÖHÜGTÉL:

— FIATAL BARÁTOM, VEGYEN ÚJ KALAPOT A KOLDULASHOZ, EZT MÁR ISMEREM, ÉS NEM HÁTÓDOM MEG RAJTA.

— RENDBEN VAN. MEGMONDOM AZ IGAZAT... BETEG ÉDESANYAMNAK KELL A PÉNZ.

— KÉRDEM ÉN, MENNYIT LEHET KERESNI EGY BETEG ÉDESANYÁN?

— ÜLDÖZNEK, URAM!... MOST IS IDENÉZNEK A SAROKBÓL. AZT VÁRJÁK, HOGY BÓLINTSON. TELJESEN KI VAGYOK SZOLGÁLTATVA ÜNNEK.

— EGY PILLANAT. MEGTÖRLÖM KONNYES SZEMEIMET.

— NE HÜLYÉSKEDJEN. ÚGY IS TUDJA, HOGY A VÉGÉN IDEADJA AZT A PÉNZT.

— MOLLBÓL, ÁTMENTÜNK DÜRBA, LOTHAR MŰVESZ ÚR? AZ ELÉBB FINOMAN JÁTSZOTT RAJTAM, MINT EGY HEGEDŰN. MOST MEG VERNI AKAR, MINT EGY DOBOT?

RENDBEN VAN. MAGA MONDJA MEG, HOGYAN KÉRJEM A PÉNZT.

— ÍGY TEGYE ÖSSZE A PACSIJÁT ÉS MONDJA: TÉJEK CÉPEN...

Csettintettem.

— Pompás összekötő szöveget szerkesztettél ahhoz a villanásnyi képhez, melyet tánc közben rögzítettél s amely engem ábrázolt röhögve, s a jampit összekulcsolt kézzel... De az utókor szemében sokat csökken a szöveg eredetisége, ha kiderül, hogy a Lothárról alkotott szövegben felhasználta a Judit ajkairól hallottakat. Talán így lehetett:

— Tudja Péter (édes) tulajdonképpen, hogy is mondjam... mit jelent,?... Csak mosolyogni tudok rajta.

Bekopog hozzám lélekszakadva:

— Judit. Van egy ügy... Szállj be. Óriásit keresünk. Királynő leszél!...

— Juditkám. Édesanya beteg. Felírtak neki valamilyen orvosságot... — és cédulát keres, de nem találja meg a zsebében.

— Üldöznek, Dzsud!... Most is idenéznek a sarkból... Azt várják, hogy bólints, szikrázóan vörös hajkoronáddal... Teljesen ki vagyok neked szolgáltatta...

— Te! Ne hülyéskedj! A végén úgyis ideadod azt a pénzt!

— Rendben van, öreglány, te mondd meg, hogy kérem.

Péter sápadtan hallgatta, hogyan fordítom vissza szóról szóra Judit hangjára a hideg, fantáziátlan szöveget.

*

Hirtelen mindketten átsaptunk saját mondókánkba, visszabújtunk saját bőrünkbe, s ott folytattuk, ahol a másik abbahagyta. Bennem harag és utálat, Péterben a tánc, ölelés emléke izzott.

— Judit meggyónt, hamis könny nélkül, és megáldoztunk a világ számára láthatatlan csókkal. Akkor hallottam először a zongorán hangját, hogy némán állt ott, a pódiumon. Máskor óvodás-hülye tudásommal kényszerítettem szólani, most magának dúdolt. Halkan zizzentek ezüstös melódiák. Esküszöm, Judit is hallotta! Sétáltunk a belső zenére, mintha egy csipketerítő mintáit lépnénk meg... — Judit — suttogtam — lépéseket hallok... Valaki jön fel a lépcsőn. Nem tudom, ki lehet, mert a rozoga falépcső nem reccsen... Bársonysziromtalpú testetlen kísértet neszez, csak sejtem — de több mintha tudnám! —, hogy szikrázó vörös haja van...

Bedugtam a fülem, s milyen hangosan csak tudtam, mondtam Shylock asztali szövegét Lothárnak.

— Kevesebb szeszt zabáljunk, fiatalúr! Ne ondoláljuk a hajunk és ne nikkeleztessük a körmünk! Nem a tyúkszar az igazi mocsok az ingen, hanem a mások verítéke! Aki legelni akar, ne tapossa le a virágoskeretet!... — Szavaim üresen koppantak. Alábecsültem erejét. Gyémántkemény

pimaszságán nem fogott se jó szó, se átok. — „Nézze én azt gondolom, maga úgysem akarja felcserélni a tyúktenyésztés szentségét érseki bottal. Én meg prédikációnak még nem vettem zárható fedelű pléhedényt. Arcom és az ön himlőhelyes képe közötti különbséget csakis egészséges államilutával lehet kiegyenlíteni. Tehát az ajánlat a következő...”

Péter, hogy ne hallja, mi következik, kiáltva folytatta:

— Nyílik az ajtó... Belépsz... „Hát eljöttél?” Bölintasz. Szád sarkában mikroszkopikus mosoly. Az ilyen még a sötétben is meglátszik... Megragadom a csuklód és halkán, cinkosan cincogom:... „Megfigyelted, mikor jöttél, hogy ezen a szobán csak bejárati ajtó van?”... Azt mondd:...

A pokoli lármában mindketten csak a saját szavainkat hallottuk.

— „Kicsit drága lesz!” — vigyorgott Lothár — „De megéri. Anynyit mondok: Judit Ia... Otven?”

— „Topp!... Tízet visszatartok kaucióra.”

Elmosolyodott szinte gyermeki ártatlansággal.

— „Nem fontos. Juditnak fogja odaadni.”

A kupé ajtaja előtt jó ideje árnyék állt. Észre se vettük.

— Mit ordítanak, 'sze olyan közel állnak egymáshoz, hogy leharaphatják egymás fülit?

De őt se hallottuk.

Péter fogai megcsikordultak.

— Ülök a szobámban. Várok. Lépteket hallok. Reccsen a lépcső. Bivalynyi lábdobogás, lihegés. Felszakítom az ajtót: A postás. Levél. TÖLE. NEM jön!...

— ...Lothár egészen közel hajolt a fülemhez: „Nekem elhiheti, Shylock úr. Lehet, hogy a nap holnap nem jön fel, de Judit felmegy... magához.”

A kalauz nem bírta már, retteneteset üvöltött:

— Kérem a jegyeket!!

Gépiesen nyúltam a konyakosüvegért, és a kezébe nyomtam.

Dideregve kászolódtunk le a vonatról.

— Hülye április.

Péter feltúrta a gallérját.

— Mit csinálunk? — kérdezte gyáván.

— Te mondd meg.

Álltunk lehajtott fővel. Meg-meglökdöstek könyékkel, bőrönddel. Tétován a menetrend-táblához keveredtünk.

— Ez most úgy van — morogta Péter, — mint mikor kocsira akarsz felkérdezkedni. Egy se megy. Mind jön. — Megcsillant a szeme.

— Tudom már, mit fogok csinálni. Kipucoltatom a cipőm!

Megkönnyebbülten lélegeztem fel. Aki cipőt akar pucoltatni, az élni akar. Aki élni akar, annak felejteni muszáj.

Menetközben vidáman harsogta:

— De azért azt a levelet vissza kellene szerezni.

Földbegyökerezett a lábam.

Megrántott. S mintha kitalálta volna gondolatomat, magyarázta:

— Az a levél nyitott seb. Nem tudok feledni, amíg vérzik. Megkaparintjuk. Eltépjük. Begyújtunk vele. Aztán stoppoljuk az időt, és kezdődik a feledés!

A vasúti posta előtt lassítottam.
 — Itt várj meg. Most én következem. Van itt egy ismerősöm. Mozgósítom. Felszaladok a leveledért.
 Lihegve loholtam vissza.
 — Sima ügy. Beülünk a restibe. Lediktálad nekem a levelet. Beolvassom a komámnak. Ha ugyanaz a szöveg, nagyon szívesen ideadja.
 Kedvetlenül döcögött utánam, a restibe.
 — Mit iszunk — kérdeztem, miután összejártam a lokált, s megtaláltam az egyetlen széket, amely engem kibírni látszott.
 — Parationt — felelte. (Mégsem bír el a szék!)
 Odaintettem a pincért, és súgva intézkedtem. Egy kisiút futtattak a nagyáruházba szintiszta lakkszagú italért.
 A citromot magam szeleteltem Péter poharába.
 Halkan motyogta:
 — Mit iszik, Tristezza úr?

Idegessé lettem.
 — Gyerünk, hé!
 — Ne nógass. Nem tudok koncentrálni.
 — Mióta koncentrálsz már! Fülönfognak a leveled és mehetünk a fenébe!
 — Nagyon helyes. Csakis oda kívánok utazni... Kicsi kocsi a Fene felé a második vágányon. Frásznál átszállás Nyavalyára.
 — Értsd meg: azt mondtam, ott leszek pár perc múlva... Mondod, vagy nem?
 — Mondom... Végy papírt, ceruzát.
 — Itt a papír. Itt a ceruza.
 — Kevés a papír.
 — Hozatok a pincérral... Halló! Legyen szíves!... Na most elég?
 — Még.

Fogcsikorgatva trónoltam a nagy halom papír felett.
 — Előbb még elmondom neked, mit írt ő... DRÁGA PÉTER!... Elmegyek. Szerettem mint egy kisgyermeket... Jó volt pelyhes — vidám melege. De mi lesz ha felnőtt és megérti a nagyok játékát. Örülök, hogy én már megszese leszek... És erre én:...
 Ült meredten és maga elé bámult.
 Meglöktem.
 — Jár az óra.

Verejtékcseppek ültek ki homlokára. Már nem nógattam, mert láttam: akarja mondani, de nagyon lenn van. Valami szakadt, valami tört. Véresen zuhant ki belőle a szó:
 — RINGYÓCSKA!
 Megremegett a ceruza kezemben. Vártam, hogy mást mond és kezdhetek, de csak halkan, szinte hangtalanul suttogta:
 — Ringyócska, ringyócska, ringyócska...
 — Ringyócska... és?

— És semmi más. Ez az egy szó a nagy fehér papír közepén.
Felugrottam.

— Hűha! Ezt a levelet feltétlenül vissza kell szerezni!

Újra a vasúti postánál voltunk. A kapufához támasztottam. Felrohamtam, és csakhamar szuszogva érkeztem vissza.

— Még utolérhetjük a postást. Köpcös, fekete. Erre ment.

Megindultam sebesen, de vissza kellett térnem a kapufán bóbiskoló Péterhez.

— Mosdjál meg.

Forgattam a kerekcsapot. Nézte az ezüstös vizet, aztán becsukódtak szemei.

Megmosdattam. Megtörölgettem selyem sálammal. Hátra vágtam.

— Na. Kilépni!

Nem panaszkodott. Lépegetett sápadtan.

— Nem érdekel, hogy miért igyekszünk így?

— Nem.

— Még egyszer a címet!

— Forradalom tér 3.

Mentünk hallgatagon. Időről időre, egy-egy sarkon, harsogó vad napfénybe ütköztünk.

Péter megkerült ügyesen egy szemétkosaras villanyoszlopot.

— Kirohanunk a világból — motyogta.

— Nem baj. Úgysem volt nekünk benne jó.

Megállt.

— Hogy a jó fenébe ne lett volna jó!

— Hát az imént parationt akartál inni.

— De csak annyit, hogy megsirassanak: „Nini, ez a szegény Péter. Hát most szóljanak hozzá, milyen boldogtalan volt...”, s akkor feltámadok, jobban leszek, estére megyek is már zongorázni. — Lassított. — De csakugyan, mi ütött beléd? Egész idő alatt a féken tapostál, most meg gurulsz az után az átkozott levél után.

— Nem engedem, hogy egyik szegény ördög bántsa a másikat.

— Szegény ördög!... Állandó jövedelme van. Beléptidíjat szed az ágyánál.

— Szájon váglak!

— Szóval nem ment fel hozzád?

— De.

— Szabad tudnom — fujta mérgesen —, mért akartál akkor szájon vágni?

— Mert nem engedem, hogy rágalmazd.

Sikerült kihoznom a sodrából. Csak tátogott. Nem is hagytam szóhozjutni.

— Ide figyelj, hülye, elmondom...

— Még csak az kéne!

Előresietett.

Elcsíptem a kabátját.

Rámripakodott:

- Ne csinálj cirkuszt!
- Alljunk be ide a kapu alá.
- Nem álok!
- Akkor fogom a kabátod. Úgy vonulunk be a főtérre, mint egy két-személyes trojka.

Sötét, huzatos átjáróba hátráltunk be.

Péter a fehéreneműs kirakatot bámulta.

— Huhh! Mekkora fenék tartozik ehhez a trütyühöz! Ebbe a csipkés-bevalóból kettő... — Szeme vonallá szűkült. — A szerelem fétisimádat. Egy csipkezebkendőtől örjöngeni tudsz, míg a kedvesed fél éjszaka kedvetlenül hallgatod, mit mond, mit mond, mit mond... Megborzongasz a rúztól, mely olyan, mint egy fém lámpaernyő színe, — de ebben a pillanatban ne érjen hozzád... A fogason ott marad a kabátja. Sírva számolsz be a napodról. Ha visszajön viselője és megkérdi hogy vagy — Köszönöd jól... Amit te szeretsz, az nem létezik. Ezért nem lehet a szerelem ellen küzdeni egyetlen létező fegyverrel sem...

— Félrebeszél az italtól.

— Félre hát... — Összegörnyedt. — Tulajdonképpen, azért szerettem, gyűrűjét, gyöngyét, kerek tükrét, mert éreztem, hogy azok viszont-szeretnek. Míg Juditból az élőlények fölényes leiketlensége sugárzott. Judit nem tud szeretni.

Néztem a zöld kombinét a férfi-verő csipkével.

— A sors egymásnak teremt embereket és másnak adja oda... Saját magunkat nem értjük másokban... Judit egy Péter volt szoknyában... És hogy szeretett!

— Mit beszélés?

— Hogy szeretett!

— Ah, — papagáj vagy!

— Hogy szeretett!... Egy férfit, aki tulajdonképpen nem is volt férfi, csak kirakat, reklámszöveggel. Ott csinálták, hol a melltartót mellettül, a sportkabátot vállastul árulják, ahol a jampecokat ondolálják és szorítják fűzőbe... Hamis volt rajta minden, az igazi drágakő gyűrűjétől — aranyfogáig. Csak egyben volt eredeti: hogy Juditot nem szeretete. S annak nem lehetett ellenállni.

... A lány csakugyan feljött hozzám. Mivel vette rá Lothár? Semmivel. Lehet, hogy csak annyit mondott: „Kérlek, ha nem akarod nem muszáj.”

Ültünk lehajtott fővel. Nem vagyok régimódi. Nálam nincs zene. A kakasok kukorékoltak az ablak alatt.

Eloltottam a villanyt.

Melléheveredtem a pamlagra, és elkezdtem játszadozni azzal a csinos kis faragott gombbal bársonyruhája nyakán. Mint egy páncélszekrény zárja, hűvös volt és titokzatos.

Forgatom. Semmi.

Feltápáskodtam a vaksötétben. Töltöttem tapogatózva. Ittam.

Egy gomb kigombolásához teljesen higgadt emberre van szükség.

Kéretik egy teljesen higgadt ember.

Tessék. Én vagyok az.

S a teljesen higgadt ember keze úgy remegett ismét, mintha malária-roham rázna.

Húzom. Bújtatom.

Sárga fény cikázott a szemem előtt a vaksötét éjszakában. Fogcsikorgatva morogtam:

„Ezeregy gomb éjszakája. Ezret már kigomboltam. Soha gomb még meg nem futamított!”

Dühösen megmarkoltam és letéptem.
 Tapintó tenyerem alatt seb tátongott a bársonyon. Gomblyuk nem volt, csak mímelték. A gomb semmit sem gombolt. Megverték!
 Lány kéz suhant kezem mellett. Kis kapocs pattant. Görcsös ujjaim elernyedtek. Gyengéden megsimogattam arccócskáját.
 Csatakos volt a könnyőtől!
 Felugrottam.
 — Azonnal vegye a kabátját... A menümon áldozati báránycsókák nem szrepelnek.
 Nem mozdult.
 — „Értem — motyogtam —, a pénz...”
 A szekrényhez mentem, egy dobozból kivettem ötvenezret és a helyére a gombot tettem.
 — „Meneküljön... Ez már nem szerelem. Ez örültség.”
 Lekísértem a lépcsőn. Kezet nyújtott. Valamit akart mondani. Többet nem láttam. Azt hittem megmenekült.
 És mégis — gépiesen bámultam a pillérevaló fekete kombinét —, és mégis félek...
 Oldalt pillantottam. Péter már nem volt ott.

A Forradalom téren értem utol.
 Nem szóltunk egymáshoz.
 A postás éppen lefelé jött a lépcsőn, mikor beléptünk az üveglapra.
 Péter megtorpant, majd futott, futott felfelé a lépcsőn.
 Csengetett.
 A sötét benyílóban Judit állt. Az üres lapot bámulta, s azon az egyetlen szót.
 Aztán — pici-pici zsebkendőjével megsimította orrát, szemét. A remegő Péterhez lépett. Gyengéden megcsókolta halántékát.
 — Megköszörültem torkomat.
 — Jöjjenek be — szólalt meg végül.
 Beléptünk botladozva. Letelepedtünk az asztalhoz.
 Üveggel, pohárral csörömpölt.
 Amitől félttem, beteljesedett. Sikoltó színű selyem pongyolában susogott, alatta meg-megvillant a habkönnyű fekete kombiné.
 Péterből a világ legbutább kérdése buggyant ki.
 — Hogy van?
 Világszerte megálltak a percmutatók.
 — Van pénzem — mosolygott rám cinkosan — és — ez Péter felé ívelt — azt hiszem... boldog vagyok...
 Kattant az ajtózárral. Hetyke lépések közeledtek.
 Egyszerre fordultunk hátra Péterrel, hogy megnézzük — ki az?